

εργασία – επάγγελμα :

εργασία: κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα που ασκείται με στόχο τη δημιουργία ενός χρήσιμου αποτελέσματος· (πρβ. δουλειά): **1.** το έργο που ασκεί ο κάθε άνθρωπος στα πλαίσια της οργανωμένης κοινωνίας: **2.** η προσφορά υπηρεσιών με αμοιβή, μισθωτή εργασία: **3.** (πληθ.) το σύνολο των δραστηριοτήτων: **α.** που αφορούν ορισμένο αντικείμενο: **β.** μιας μονάδας εργασίας, ιδίως οικονομικής: **4.** έρευνα, μελέτη ορισμένου αντικειμένου καθώς και το σχετικό αποτέλεσμα, συνήθ. γραπτό: **επάγγελμα :** κάθε εργασία, κοινωνικά ή νομικά αποδεκτή, που ασκείται επί μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα για βιοπορισμό:

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

για το άτομο : «κοινωνικό δικαίωμα» κατοχυρωμένο στην παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη.

- ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες του ατόμου (επιβίωση-διατροφή, στέγαση, ένδυση) και διασφαλίζει όρους αξιοπρεπούς διαβίωσης.
- συμβάλλει στην οικονομική ανεξαρτησία και διευρύνει την ελευθερία του ατόμου. (βιοπορισμός)
- αναπτύσσει τις πνευματικές δυνάμεις του ανθρώπου : προσοχή, παρατηρητικότητα, κρίση, σκέψη, αντίληψη, οργανωτικό πνεύμα, φαντασία, επινοητικότητα, αυτενέργεια, πρωτοβουλία, δημιουργικότητα.
- αναδεικνύει τις ιδιαίτερες κλίσεις, τις δεξιότητες, τα ταλέντα του ατόμου και αφυπνίζει τη δημιουργική του διάθεση.
- ηθικοποιεί τον άνθρωπο γιατί με την εξασφάλιση των βασικών του αναγκών (φυσιολογικών-βιολογικών) δεν καταφεύγει σε αποκλίνουσες συμπεριφορές (βία, ανομικά φαινόμενα) .
- κοινωνικοποιεί το άτομο γιατί αναπτύσσει τις κοινωνικές αρετές : συνεργασία, αλληλεγγύη, συλλογικότητα, ανιδιοτέλεια, συναδελφικότητα, και οδηγεί στην αρμονική κοινωνική συμβίωση.
- ισορροπεί ψυχολογικά το άτομο με α) την αναγνώριση του έργου που προσφέρει, την αποδοχή, την εκτίμηση, το κύρος που αντλεί από την εργασία του β) την καταπολέμηση της απραξίας, της ανίας, της πλήξης, της μοναξιάς.
- αναπτύσσει την κοινωνική-ταξική και πολιτική του συνείδηση, διεκδικεί τα δικαιώματά του, (συνσυνειδητοποιεί τις υποχρεώσεις του.
- αποκτά αυτογνωσία μέσα από την ετερογνωσία και ολοκληρώνει την προσωπικότητά του.

για την κοινωνία :

- ανάπτυξη της οικονομίας, παραγωγικότητα, πλούτος, δημιουργία της κοινωνίας της αφθονίας.
- αύξηση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος για το κράτος, δυνατότητα αναδιανομής του κοινωνικού πλούτου, διεύρυνση των κοινωνικών παροχών (παιδεία, ασφάλιση, περίθαλψη) – κράτος πρόνοιας.
- αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, κοινωνική συνοχή-εξέλιξη – πρόοδος της κοινωνίας
- ανάπτυξη της επιστήμης, της τεχνολογίας, του πολιτισμού.
- εξάλειψη βίας, ρατσισμού, περιθωριοποίησης.
- εδραίωση και διεύρυνση της δημοκρατίας, ισχυροποίηση των θεσμών,

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

συστηματική βοήθεια στους νέους για να αποκτήσουν τα εφόδια ώστε να επιλέξουν το επάγγελμα το οποίο θα ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά τους, στις ανάγκες τους, στις ικανότητές τους και γενικά στην προσωπικότητά τους.

Η ορθή επιλογή του επαγγέλματος.

σημασία : το επάγγελμα «συνοδεύει» τον άνθρωπο στο μεγαλύτερο μέρος της καθημερινότητάς του, της ζωής του.

«Ο άνθρωπος μπαίνει στο επάγγελμα όπως σε μια σφαίρα από την οποία δεν μπορεί πια να βγει , όσο μακρά ζωή κι αν ζήσει. Και το επάγγελμα μπαίνει μέσα στον άνθρωπο, τον κυριεύει και αυτή η υπόταξη διαρκεί όσο περίπου και η ζωή του.» (Ε.Π.Παπανούτσος)

Το επάγγελμα καθρεπτίζει την προσωπικότητά μας αλλά και τη δημιουργεί , την επηρεάζει, την ολοκληρώνει στη συνέχεια. Γι' αυτό η επιλογή του επαγγέλματος πρέπει να ταιριάζει με την ιδιοσυγκρασία και τον ψυχικό μας κόσμο, να είναι αποτέλεσμα εσωτερικής ωριμότητας.

το επάγγελμα που επιλέγουμε πρέπει να

- ανταποκρίνεται στις πνευματικές, ηθικές, πρακτικές απαιτήσεις μας
- εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις της εποχής.

προϋποθέσεις.

- αυτογνωσία, ωριμότητα, συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων και των επιθυμιών
- ατομικές κλίσεις, ικανότητες, δεξιότητες
- ενδιαφέρον και αγάπη για το συγκεκριμένο επάγγελμα
- επιθυμίες, προτιμήσεις αληθινές επιδιώξεις του ατόμου.

- προοπτικές απασχόλησης, εξέλιξης, γνώση της αγοράς εργασίας και των συνθηκών για την εργασία (αμοιβές, άδειες, μετακινήσεις, επίδραση στην προσωπική ζωή) .

- κατάλληλη αγωγή και ενημέρωση – ορθός επαγγελματικός προσανατολισμός. [επίγνωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ατόμου]

-κριτήριο : η κοινωνική προσφορά, η δημιουργικότητα.

-περιορισμός των εξωγενών επιρροών που αποπροσανατολίζουν το άτομο (νοοτροπιών, προκαταλήψεων για τα επαγγέλματα, κλπ) .

παράγοντες που επηρεάζουν σήμερα τους νέους στην επιλογή του επαγγέλματος.

- το επάγγελμα που υπαγορεύει η οικογενειακή παράδοση
- οι ανεκπλήρωτες επιθυμίες των γονέων οι οποίοι επιδιώκουν να τις πραγματοποιήσουν μέσα από τα παιδιά τους.
- οικονομικές δυνατότητες, κοινωνική θέση, μορφωτικό επίπεδο της οικογένειας.
- προκαταλήψεις-κοινωνικό γόητρο-κοινωνικά στερεότυπα για τα διάφορα επαγγέλματα, διακρίσεις των επαγγελματιών (αντρικά-γυναικεία, χειρονακτικά-πνευματικά) . [κοινωνικό περιβάλλον]
- κέρδος, απολαβές από την άσκηση κάθε επαγγέλματος (επιρροές από τα ΜΜΕ) .
- το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί, οι σχολικές επιδόσεις, οι φίλοι.
- σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις , η αγορά εργασίας, ρευστότητα της οικονομίας.
- οι γνωριμίες αφού σε πολλούς τομείς επικρατεί η ευνοιοκρατία (προωθούνται οι «ημέτεροι»)

ο ρόλος του σχολείου στην επαγγελματική επιλογή.

→ η εκπαίδευση κοινωνικοποιεί το άτομο και το εντάσσει στις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές διαδικασίες.

→ προσφέρει κριτήρια για την αυτογνωσία του νέου.

→ παρέχει τον επαγγελματικό προσανατολισμό ώστε ο μαθητής να επιλέξει επάγγελμα λαμβάνοντας υπόψη του τις έμφυτες κλίσεις του, τις βιολογικές, πνευματικές και ψυχολογικές του δυνατότητες.

→ δίνει ειδική κατάρτιση, εφοδιάζει με γνώσεις (θεωρητικές ή εμπειρικές) ώστε το άτομο να έχει μια αρχική κατάρτιση στο επάγγελμα ή στον επιστημονικό τομέα που επέλεξε να ακολουθήσει.

σημασία της σωστής επαγγελματικής επιλογής.

- αποδοτικότητα της εργασίας - ποιοτική και ποσοτική –(παραγωγικότητα) .
- αξιοποίηση ενδιαφερόντων, κλίσεων, τάσεων και ικανοτήτων του ατόμου.
- προσωπική ικανοποίηση, αρμονικές κοινωνικές σχέσεις.
- αίσθημα δημιουργίας, αισιοδοξίας, αυτοπραγμάτωσης.
- ατομική καταξίωση, ολοκλήρωση
- οικονομική , κοινωνική , πολιτιστική ανάπτυξη και πρόοδος .

Γιατί υπάρχει προκατάληψη για την χειρωνακτική εργασία ;

- Στην αρχαία Ελλάδα η χειρωνακτική εργασία, το «τέχνιον» προσιδίαζε στο δούλο, στον μέτοικο.
- Στην Ευρώπη, ως τον 16^ο αι. η αριστοκρατία, οι ευγενείς χρησιμοποιούν τους χειρωνακτες δουλοπάροικους στα φέουδα .
- Μετά την Αναγέννηση και στην περίοδο ανάπτυξης του καπιταλισμού γίνεται περισσότερο συνειδητός ο ρόλος του πνεύματος και συνεχίζεται η απαξίωση της χειρωνακτικής εργασίας. Οι εξερευνήσεις και οι ανακαλύψεις νέων χωρών, η επέκταση του εμπορίου, το δουλεμπόριο, δημιουργούν μια ισχυρή αστική τάξη. Η ανερχόμενη τώρα αστική τάξη, με την απόλυτη πίστη στην επιστήμη, στον ορθολογισμό, απαγκιστρώνεται από κάθε μορφή χειρωνακτικής εργασίας, χρησιμοποιεί το πνεύμά και το χρήμα ως μέσα επιβολής και κυριαρχίας.
- Το καπιταλιστικό σύστημα, ο οικονομικός φιλελευθερισμός, υποβιβάζουν ακόμα περισσότερο τα κοινωνικά στρώματα που επιβιώνουν με την χειρωνακτική εργασία.
- Η βιομηχανική επανάσταση κάνει ακόμα περισσότερο φθηνότερη την χειρωνακτική εργασία
- Η επανάσταση της υψηλής τεχνολογίας στο μεταίχμιο του 20^{ου} προς τον 21^ο αι. οδηγεί στην ακραία εξειδίκευση. Τα εχέγγυα γνώσης που απαιτούνται για την ελάχιστη καταξίωση στην κοινωνία και η σημασία τ
- Η μόρφωση που προϋποθέτει και υπονοεί η πνευματική εργασία προσφέρει δύναμη και χειραφέτηση, γνώση των δικαιωμάτων και δυνατότητα υποστήριξής τους.
- Η χειρωνακτική εργασία στις σύγχρονες κοινωνίες συνήθως προσφέρεται από α) όσους δεν έχουν ολοκληρώσει τον βασικό υποχρεωτικό κύκλο εκπαίδευσης και συνήθως δεν έχουν κάποια ειδίκευση. β) όσους έχουν βρεθεί στην έσχατη ανάγκη και ζητούν εργασία πληθυσμούς που θεωρείται ότι βρίσκονται στις παρυφές ή στο περιθώριο της σύγχρονης κοινωνίας (πρόσφυγες, μετανάστες) .
- Η χειρωνακτική εργασία συνήθως δεν αμείβεται ικανοποιητικά και προσφέρεται σε δύσκολες εργασιακές συνθήκες. (ανεργία)

Η σύγχρονη πραγματικότητα επιβάλλει την ισότητα στις δυο μορφές εργασίας γιατί:

- α) Οι σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις φέρνουν μια νέα μορφή εργασίας : την μικτή εργασία όπου συνδυάζεται η χειρωνακτική με την πνευματική εργασία. Η τεχνολογική ανάπτυξη επέφερε την τη μηχανοποίηση και την αυτοματοποίηση σε πολλές εργασίες που πραγματοποιούνταν με τα χέρια.
- β) Και οι δυο μορφές εργασίας είναι κοινωνικά αναγκαίες . Η επιβίωση των σύγχρονων κοινωνιών, κυρίως του αστικού πληθυσμού που κατοικεί σε μεγαλουπόλεις εξαρτάται άμεσα από την χειρωνακτική εργασία και στο χώρο της πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής (αγρότες, βιοτεχνίες) αλλά και στο τομέα των υπηρεσιών.
- γ) Οι δυο μορφές εργασίας αλληλοσυμπληρώνονται.
- δ) Οι παλαιοί τεχνίτες αποκτούν μια ξεχωριστή αξία σήμερα που ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητά σημεία αναφοράς στο παρελθόν, στην παράδοση για να ισορροπήσει ανάμεσα στην ιλιγγιώδη τεχνολογική πρόοδο και τις ψυχικές του ανάγκες.
- ε) Και οι δυο μορφές χρειάζονται «μεράκι» για να αποδώσουν. Το σημαντικό δεν είναι το μέσο με το οποίο ασκείται η εργασία αλλά η αξία που αποδίδει σε αυτήν ο εργαζόμενος. [τα χέρια του ο εργάτης, τα χέρια του και το μυαλό του ο τεχνίτης, χέρια, μυαλό και καρδιά ο δημιουργός]. Συνεπώς και στις δυο μορφές εργασίας μπορεί να υπάρχει και γίνεται λόγος για :
- α) συνειδητή ή όχι δημιουργία
- β) αίσθηση κατακερματισμού ή πληρότητας και αρμονίας.

Μια χειρωνακτική εργασία (αυτόματη κίνηση σε εργοστάσιο) ή μια πνευματική (εξειδίκευση ακραίας μορφής που αγνοεί το κοινωνικό σύνολο ή ολιγωρεί στις ανάγκες του) στερούν από το άτομο την χαρά της δημιουργίας και δημιουργούν το αίσθημα της αλλοτρίωσης.

η μηχανοποίηση της εργασίας .

θετικά :

- αύξηση της ποσότητας της παραγωγής.
- ταχύτητα, ακρίβεια, στην διαδικασία της παραγωγής.
- καλύτερη ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών.
- αποφυγή ανθρώπινου λάθους
- ελάττωση του σωματικού μόχθου.
- αύξηση του ελεύθερου χρόνου.

αρνητικά :

η μηχανοποίηση οδηγεί στον αυτοματισμό στην παραγωγή, στην τυποποίηση των ενεργειών του ανθρώπου στην παραγωγική διαδικασία, στον μεγάλο βαθμό καταμερισμού της εργασίας και στην απόλυτη εξειδίκευση.

- με τον προκαθορισμένο τυποποιημένο ρόλο του εργαζομένου στην παραγωγική διαδικασία α. εμποδίζεται η ανάληψη πρωτοβουλιών, περιορίζεται η αυτενέργεια του.
- β. απουσιάζει η χαρά της προσωπικής δημιουργίας, αμβλύνεται η φαντασία,
- γ. αποξενώνεται από το δημιούργημά του – αλλοτρίωση.
- δ. αδιαφορεί και δεν έχει διάθεση για ανανέωση. Κυριαρχείται από αισθήματα ανίας, πλήξης, άγχους και επηρεάζεται αρνητικά η ψυχική του διάθεση.
- «τεχνολογική» ανεργία εξαιτίας της αντικατάστασης πολλών εργαζομένων από τις μηχανές. (ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ρομπότ κλπ) .
- εξαφάνιση πολλών παραδοσιακών επαγγελμάτων που έδιναν τη χαρά της δημιουργίας .
- υπερπαραγωγή αγαθών απαιτεί τεράστιες ποσότητες ενέργειας, επομένως εξαντλούνται οι φυσικοί πόροι και καταστρέφεται το περιβάλλον.
- υπερκατανάλωση στις σύγχρονες κοινωνίες της αφθονίας, της ευμάρειας,.

Γ.2.1. Θετικές συνέπειες τηλεργασίας

Η δυνατότητα εργασίας στο σπίτι προσφέρει:

- α. την εξασφάλιση χρόνου για ενασχόληση με άλλες δραστηριότητες (π.χ. ανατροφή παιδιών),
- β. την αποφυγή μετάβασης στο χώρο εργασίας (άτομα με κινητικά προβλήματα),
- γ. την εξασφάλιση οικονομικών πόρων λόγω έλλειψης μετακίνησης,
- δ. τη διάθεση περισσότερου ελεύθερου χρόνου,
- ε. τη δημιουργική ενασχόληση σε οικείο και φιλικό περιβάλλον.

Παράλληλα η τηλεργασία σε άτομα που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες

- α. τους εξασφαλίζει οικονομικούς πόρους,
- β. ακονίζει και διευρύνει τις διανοητικές δυνάμεις τους,
- γ. ικανοποιεί το δημιουργικό τους ένστικτο και τους παρέχει αίσθημα προσωπικής και κοινωνικής καταξίωσης.

Γ.2.2. Αρνητικές συνέπειες τηλεργασίας

- α. κοινωνική απομόνωση
- β. υψηλό κόστος κτήσης εξοπλισμού
- γ. μεταφορά εργασιακού άγχους στο καθημερινό οικογενειακό περιβάλλον
- δ. πρακτικά προβλήματα (αδυναμία διεκδίκησης συλλογικών αιτημάτων).

Γ.3. Μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας.

Γ.3.1. Βραχυπρόθεσμα μέτρα

- Νομοθετικό πλαίσιο υπεράσπισης των δικαιωμάτων των εργαζομένων (π.χ. προστασία από αυθαίρετες απολύσεις). Μείωση ωρών εργασίας. Μείωση ορίου συνταξιοδότησης. Περιορισμός υπερωριών. Πάταξη της πολυθεσίας. Προγράμματα επιμόρφωσης στις νέες τεχνολογίες.

Γ.3.2. Μακροπρόθεσμα μέτρα

Παροχή επαρκούς τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης.
 Αναβάθμιση του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού.
 Σύνδεση εκπαίδευσης με την παραγωγή.
 Αναπτυξιακή πολιτική.
 Ενίσχυση βιομηχανίας και στήριξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.

Γ.4. Συμπερασματική διατύπωση

Η σύγχρονη πραγματικότητα απαιτεί συνεχή εγρήγορση και αναπροσαρμογή στα νέα δεδομένα της τεχνολογίας και της οικονομίας τόσο των ίδιων των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών και της πολιτείας.

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ - ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ - ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: η ιδιαίτερη και συστηματική ενασχόληση του ανθρώπου με ένα συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, της τεχνικής, του επαγγέλματος.

Η εξειδίκευση δεν διαφέρει εννοιολογικά από την ειδίκευση. Η διαφορά είναι καθαρά ποσοτική και αφορά στην έκταση και στο εύρος του γνωστικού αντικειμένου. Η έκρηξη των γνώσεων δημιούργησε όχι μόνον την ανάγκη της ειδίκευσης αλλά της εξειδίκευσης, δηλαδή της ενασχόλησης με ακόμη πιο συγκεκριμένο γνωστικό – επιστημονικό πεδίο .

καταμερισμός της εργασίας : διαφοροποίηση και εξειδίκευση των δραστηριοτήτων και των λειτουργιών στα πλαίσια μιας επιχειρηματικής ή διοικητικής μονάδας ή μιας μονάδας παραγωγής έργου.

- ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ στην επιστημονική γνώση, έρευνα και μελέτη
- ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ στον επαγγελματικό, εργασιακό χώρο.

Η ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ για τους παρακάτω λόγους

- διεύρυνση των επιστημών και κατακερματισμός της γνώσης σε πολλούς κλάδους.
- τεχνολογική έκρηξη της εποχής μας που απαιτεί γνώση επιμέρους τομέων καθώς και των εφαρμογών τους.
- αύξηση της παραγωγικότητας, βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων αγαθών,
- βελτίωση των συνθηκών εργασίας, εξοικονόμηση χρόνου, αύξηση του ελεύθερου χρόνου.
- ανάπτυξη της οικονομίας απαιτεί την κατάρτιση των εργαζομένων και τη βελτίωση της αποδοτικότητά τους
- προβλήματα που δημιουργήσε η τεχνολογική-βιομηχανική ανάπτυξη απαιτούν εξειδίκευση για την επίλυσή τους. Ανάγκη για την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών, αντιμετώπιση των ανισοτήτων
- κοινωνική ευημερία **„ειδικότερα στον επιστημονικό χώρο η εξειδίκευση είναι αναγκαία επειδή** εξελίσσονται και διευρύνονται οι γνώσεις μας στους παραδοσιακούς κλάδους επιστημών π.χ Ιατρική, Βιολογία
- αναπτύσσεται η κρίση και προβληματισμός σε επιστημονικά πεδία
- η συσσώρευση γνώσεων και πληροφοριών απαιτεί την ταξινόμηση της και την καλύτερη κατανόηση
- αναπτύσσεται η πρωτοβουλία και δημιουργικότητα
- αναπτύσσεται η επιστημονική έρευνα, αναβαθμίζεται το πολιτιστικό επίπεδο, ενισχύεται η οικονομία της χώρας και η θέση της σε διεθνές επίπεδο.

η προσφορά της εξειδίκευσης : βασικός παράγοντας ανάπτυξης και προόδου.

- προωθεί την επιστημονική έρευνα.
- προάγει το βιοτικό επίπεδο, εξασφαλίζει μεγαλύτερες ποσότητες αγαθών και καλύτερη ποιότητα.
- δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας σε περισσότερους τομείς.
- οδηγεί στην συνειδητοποίηση της ανθρώπινης συνεργασίας για την επίτευξη ενός έργου.

ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

πνευματικός τομέας :

- πνευματική μονομέρεια, περιορισμός της κριτικής σκέψης και του προβληματισμού.
- στέρηση πολύπλευρης καλλιέργειας, μονοδιάστατος άνθρωπος, απόλυτος, θύμα προπαγάνδας και μαζοποίησης
- εγκλωβισμός σε υπερεντατικό τρόπο εργασίας που εκφυλίζει τον δυναμισμό του ατόμου και του στερεί τη χαρά της πρωτότυπης δημιουργίας.
- τυποποίηση, μηχανοποίηση. Ο εργαζόμενος δεν συμμετέχει στον σχεδιασμό, δεν λαμβάνει πρωτοβουλίες

ηθικός -ψυχολογικός τομέας :

- παραμέληση εσωτερικότητας, στέρηση αυτοκριτικής
- ηθική χαλαρότητα, αλλοτρίωση. Υπονομεύεται η ανθρωπιά και συρρικνώνεται η ευαισθησία.
- μονοτονία, πλήξη, κορεσμός και άγχος. Ψυχολογικά προβλήματα και συγκρούσεις.
- απώλεια πρωτοτυπίας, δημιουργικότητας, ισοπέδωση προσωπικότητας,
- αδυναμία διαμόρφωσης ολοκληρωμένης προσωπικότητας, «άτομα» περιορισμένης ευθύνης.
- απουσία ελεύθερου χρόνου, αδυναμία αξιοποίησής του.

κοινωνικο-πολιτικός τομέας.

- απουσία κοινωνικής ευθύνης, αδιαφορία για τις κοινωνικο-πολιτικές εξελίξεις – αποπολιτικοποίηση.
- αδυναμία σφαιρικής κατανόησης της κοινωνίας, αποστασιοποίηση .
- απαξίωση των κοινωνικών αξιών [ευαισθησία, αλληλεγγύη, ενδιαφέρον, ανθρωπιά] . Ο τεχνοκράτης ενδιαφέρεται για την επιτυχία του στόχου του αγνοώντας τις συνέπειες. για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων.
- αδυναμία αξιοποίησης των γνώσεων του για το καλό του κοινωνικού συνόλου.
- κυριαρχεί ο ατομικισμός, οι ατομικές επιθυμίες προτάσσονται και υποβαθμίζονται οι ανάγκες του κοινωνικού συνόλου.
- ισοπέδωση, αλλοίωση της εθνικής ταυτότητας, αδυναμίας κατανόησης και αξιολόγησης των διεθνών εξελίξεων.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ

ο homo universalis (ο καθολικός άνθρωπος) είναι παρελθόν. Οι κοινωνίες δεν πρόκειται να επιστρέψουν στο πρότυπο του πανεπιστήμονα, είναι αναγκασμένες να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν με την συνδρομή της εξειδίκευσης.

Πριν την εργασία - κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης και της επιλογής επαγγέλματος

Γενική παιδεία : ➔ συνολική - σφαιρική γνώση του κόσμου, ολοκληρωμένη καλλιέργεια

Ανθρωπιστικός προσανατολισμός μόρφωσης : ➔ εργασία για τον άνθρωπο και όχι η εργασία και η εξειδίκευση αυτοσκοπός. .

Επαγγελματικός προσανατολισμός : ➔ δημιουργική και αποδοτική εργασία ώστε το άτομο να επιλέγει επάγγελμα το οποίο θα ανταποκρίνεται στις κλίσεις και στις επιθυμίες του, θα το ικανοποιεί και έτσι θα μπορεί να αποφεύγει τις αρνητικές συνέπειες της εξειδίκευσης.

Κατά την εργασία - στην άσκηση του επαγγέλματος

Συνολική αντίληψη προσφερόμενου έργου ➔ συνειδητοποίηση ευθύνης. Επαναπροσδιορισμός της σχέσης μας με την εργασία την οποία δεν πρέπει να αντιμετωπίζουμε χρησιμοθηρικά.

Βελτίωση συνθηκών εργασίας : ➔ άνετη και ευχάριστη απασχόληση.

Περιοδική εναλλαγή τομέων εργασίας ➔ ποικιλία ενδιαφερόντων.

Μετά την εργασία - ελεύθερος χρόνος και άλλες δραστηριότητες .

Δημιουργική αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου : ➔ προσωπική ικανοποίηση.

Εξωεργασιακές δραστηριότητες : ➔ χόμπυ , ενδιαφέροντα, δημιουργία.

Κοινωνικά ενδιαφέροντα : ➔ κοινωνική συνείδηση, δράση, ευαισθησία. Συμμετοχή στο πολιτικό γίγνεσθαι ώστε ο άνθρωπος να ξεφεύγει από την παραίτηση, την μονομέρεια, την αδιαφορία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η αναμφισβήτητη κοινωνική συμβολή της εξειδίκευσης ,προϋποθέτει τη σωστή αξιοποίησή της ,που εξαρτάται από τη σωστή αγωγή και, κυρίως, από τη συμπεριφορά και τη νοοτροπία που διαμορφώνουν τα άτομα στον εργασιακό και τον κοινωνικό τους χώρο.

απόσπασμα από κείμενο του Γ. Β. Δερτιλή

Δύο μόλις αιώνες μετά την Αναγέννηση, ο πολλαπλασιασμός των γνώσεων έχει ήδη καταργήσει τον «αναγεννησιακό άνθρωπο»: οι επιστήμονες και οι λόγιοι δεν μπορούν πια να απλώνονται με την ευρυμάθειά τους σε όλες τις επιστήμες. Είναι οι απαρχές της εξειδίκευσης των επιστημών. Η εποχή έχει άλλωστε αποκληθεί, με κάποια μεγαλοστομία, «επιστημονική επανάσταση»· και οδηγεί, σε διάστημα δύο ακόμη αιώνων, στην άλλη επανάσταση: τη βιομηχανική.

Η νέα, βιομηχανική οικονομία του 19ου αιώνα στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην τεχνολογία και στην εφαρμοσμένη επιστήμη. Τώρα πλέον οι γνώσεις πολλαπλασιάζονται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Η σύγχρονη οικονομία ωθεί τις μεν επιστήμες στη συνεχή κατάκτηση, τους δε επιστήμονες σε ακόμη μεγαλύτερη εξειδίκευση και στον καταμερισμό των έργων. Τους οδηγεί επίσης, τελικά, και στον επαγγελματισμό· επειδή ακριβώς έχουν πλέον την ανάγκη αλλά και ένα ισχυρότατο κίνητρο να αποκτήσουν πιο συγκεκριμένες επαγγελματικές ταυτότητες.

Οι επαγγελματικές εξειδικεύσεις αντιστοιχούν αναγκαστικά σε εξίσου συγκεκριμένες επιστημονικές ταυτότητες. Αυτό προωθεί ακόμη περισσότερο την κατάκτηση των επιστημών. Ας πάρουμε το παράδειγμα της ορυκτολογίας. Μεταξύ 1780 και 1880 διαφοροποιείται οριστικά από τη φυσική, τη χημεία και τη γεωλογία. Αυτό συμβαίνει όχι για έναν, αλλά για περισσότερους λόγους: επειδή έχουν τόσο πολύ αυξηθεί οι γνώσεις γύρω από τα επιστημονικά αυτά αντικείμενα· επειδή η νέα, εξειδικευμένη ορυκτολογία πρέπει να υπηρετήσει την εντατική εκμετάλλευση των μεταλλείων και των ορυχείων, που παίρνει απίστευτες διαστάσεις στον αιώνα αυτόν· αλλά και επειδή οι ορυκτολόγοι έχουν πλέον ανάγκη, συμφέρον και κίνητρο να αυτονομηθούν επαγγελματικά, διαχωρίζοντας εαυτούς από τα συνάφια των φυσικών, των χημικών, των γεωλόγων. Και για τον πρακτικό αυτόν λόγο λοιπόν το κάθε επιστημονικό αντικείμενο οριοθετείται με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια· ασφαλώς οριοθετημένο, διαχωρίζεται από τα άλλα· και καθίσταται έτσι αποκλειστικότητα του οικείου επιστημονικού και επαγγελματικού κλάδου.

Στο μεταξύ οι μεγάλες πολιτικές επαναστάσεις, η αμερικανική και η γαλλική, έχουν ανακηρύξει απαραβίαστο το δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Το απαραβίαστο επεκτείνεται σύντομα και στην πνευματική ιδιοκτησία, οδηγώντας στα πνευματικά δικαιώματα που απορρέουν από τις εφευρέσεις, τις ευρεσιτεχνίες, τις συγγραφές και στις ανάλογες εισπράξεις. Η επιστημονική γνώση καθίσταται ένα «οιονεί κεφάλαιο» που έχει οικονομικό αντίκρισμα: γεννά εισοδήματα

Γ. Β. Δερτιλής διαπιστώνει ότι η εφεύρεση, η ανακάλυψη, η έρευνα έχουν γίνει απλές θεραπευτικές για την απόκτηση από άτομα και επιχειρήσεις της επιδιωκόμενης οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ισχύος

ΑΝΕΡΓΙΑ: οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο : που δηλώνει την ακούσια αποχή από την εργασία, την έλλειψη απασχόλησης και θέσεων εργασίας: άνεργος -η -ο που δεν έχει ή που δε βρίσκει δουλειά (χωρίς τη θέλησή του):

χαρακτηριστικά

1. Η ζήτηση της εργασίας ξεπερνά την προσφορά.
2. Η αδυναμία εύρεσης εργασίας ανάλογη με τα προσόντα, τις ικανότητες του ατόμου που είτε έχασε την προηγούμενη εργασία του ή ζητά εργασία για πρώτη φορά.

μορφές της ανεργίας :

1α. γενική : ολική απουσία εργασίας, β. **μερική/εξειδικευμένη :** ανεργία σε ορισμένους τομείς αλλά και ζήτηση σε εξειδικευμένους γ. **λανθάνουσα :** υποαπασχόληση (part-time εργασία) και ετεροαπασχόληση

2. φυσιολογική / εποχιακή/ ανεργία προσαρμογής/τεχνολογική/διαρθρωτική.

το φαινόμενο της ανεργίας παρατηρείται με ιδιαίτερη ένταση : στις γυναίκες, στους νέους, στις μεγάλες ηλικίες, στα άτομα με ειδικές ανάγκες.

οι παράγοντες που δημιουργούν την ανεργία.

- η εισαγωγή των μηχανών, (μηχανοποίηση της παραγωγής) οδηγεί στην εγκατάλειψη ορισμένων επαγγελματιών ή στην αχρήστευση εξειδικεύσεων.
- η τεχνολογία, (υπολογιστές), ο τεχνικός πολιτισμός έχει συνέπεια τη μείωση των θέσεων εργασίας (τεχνολογική ανεργία) .
- η οικονομική κρίση, ύφεση της οικονομίας και η απουσία ανάπτυξης με συνέπεια την μείωση των θέσεων εργασίας η τη μη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- η έλλειψη ουσιαστικού επαγγελματικού προσανατολισμού στην εκπαίδευση. (συνέπεια η ύπαρξη ανέργων σε ορισμένα επαγγέλματα αλλά και η έλλειψη εργατικού δυναμικού σε άλλα)
- οι ανεπάρκειες και τα προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος (έλλειψη γνώσεων και δεξιοτήτων που έχει ανάγκη η αγορά εργασίας, απαξιωμένη η επαγγελματική εκπαίδευση).
- η αστικοποίηση και η ανορθολογική ανάπτυξη εξαιτίας της μετακίνησης των πληθυσμών στα μεγάλα αστικά κέντρα.
- η πολυθεσία, η παράταση του χρόνου εργασίας, τα υψηλά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, η πολυθεσία.
- απουσία εξειδίκευσης σε ορισμένους τομείς εργασίας αλλά και η απόλυτη εξειδίκευση που δεν παρέχει τα εφόδια στον εργαζόμενο για να απασχοληθεί σε έναν άλλον τομέα εργασίας.
- η παγκοσμιοποίηση και σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία που μεταβάλλουν ολοκληρωτικά τα δεδομένα σχετικά με την εργασία. (Η ανεργία αυτή οφείλεται στην αναδιάρθρωση τομέων της οικονομίας και ονομάζεται διαρθρωτική)
- προκαταλήψεις, νοοτροπίες, στερεότυπα. (επαγγελματικός ρατσισμός, απαξίωση επαγγελματιών)

οι συνέπειες της ανεργίας

στο άτομο

- σημαντικά οικονομικά προβλήματα, αδυναμία εξασφάλισης των αναγκαίων πόρων για τη ζωή, την μόρφωση.
- απώλεια δημιουργικότητας, αυτοπεποίθησης, εμπιστοσύνης στις δυνάμεις του.
- δημιουργία αισθήματος μειονεξίας, άγχους, ανασφάλειας.
- περιθωριοποίηση και η απομόνωση .
- κρίση προσωπικότητας, ψυχολογικά προβλήματα.

στην κοινωνία.

- χαμηλό βιοτικό επίπεδο, υπανάπτυξη.
- φαινόμενα ανομίας και κοινωνικής παθογένειας. (βία, εγκληματικότητα, παραβατική συμπεριφορά) .
- ένταση των ρατσιστικών συμπεριφορών και των κοινωνικών συγκρούσεων, διάσπαση της κοινωνικής συνοχής. (κοινωνική συνοχή =στενός σύνδεσμος ανάμεσα σε άτομα που ανήκουν σε μια οργανωμένη ομάδα)
- η περιθωριοποίηση μεγάλων ομάδων πληθυσμού (γκετοποίηση)-η αδυναμία απόκτησης αγαθών που προβάλλονται ως αναγκαία για την κοινωνική ένταξη (μόρφωση, διασκέδαση) ενίσχυση ακραίων συμπεριφορών.
- αποδυνάμωση της δημοκρατίας και η μαζοποίηση-χειραγώγηση των ανέργων που αποτελούν έρμαιο του κάθε δημαγωγού (πχ μεσοπολεμική Γερμανία – ναζισμός) .

προτάσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας

- παροχή κινήτρων για την πρόσληψη και απασχόληση ανέργων.
- κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις με στόχο την αύξηση των θέσεων εργασίας (ένταση απασχόλησης).
- σωστός, έγκαιρος επαγγελματικός προσανατολισμός-πληροφόρηση για την αγορά εργασίας .
- βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να εφοδιάζει τους μαθητές με γνώσεις και δεξιότητες που θα είναι εφόδια σημαντικά για την επαγγελματική του πορεία – αναβάθμιση τεχνικο-επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- συνεχής κατάρτιση και εξειδίκευση των νέων, των ανέργων ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. (διά βίου εκπαίδευση).
- αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας επαγγελματών.
- μείωση του ορίου συνταξιοδότησης και του εβδομαδιαίου ωραρίου απασχόλησης.
- μείωση της πολυθεσίας, της υπερωριακής εργασίας και της διπλής απασχόλησης.

Έκθεση - Ανεργία

Θέμα: Η διαρκής αύξηση της ανεργίας αποτελεί για τις σύγχρονες κοινωνίες ένα τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα. Ιδιαίτερα όμως πλήττει στη χώρα μας τους νέους, και αυτό είναι το πιο ανησυχητικό. Που κατά τη γνώμη σας οφείλεται η ανεργία της εποχής μας, τι συνέπειες προκαλεί και με ποιους τρόπους μπορεί να αντιμετωπισθεί ;

Ορισμός Ανεργίας :

Ανεργία είναι η ακούσια αργία, η αδυναμία εξερεύνησης εργασίας αμοιβόμενης και ανάλογης με τα προσόντα, τις ικανότητες και τις κλίσεις του ατόμου.

Μορφές Ανεργίας :

φυσιολογική
εποχιακή, περιοδική
λανθάνουσα (υποαπασχόληση, ετεροαπασχόληση).
στάσιμη

Αίτια Ανεργίας :

Οφείλεται κυρίως σε οικονομικούς λόγους.
αστικοποίηση πληθυσμού, παραγωγής.
χαμηλή οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας (δομικές και οικονομικές αλλαγές).
Η οικονομική ύφεση που παρατηρείται στην εποχή μας, μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, έλλειψη κεφαλαίων, ασύμφοροι όροι δανεισμού κτλ.
τεχνολογική ανάπτυξη, μηχανοποίηση παραγωγής.
γενικευμένη χρήση της τεχνολογίας σε όλες τις φάσεις της παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων , καθώς και στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
οικονομικές διεθνείς κρίσεις.
η ανάγκη λεπτομερούς εξειδίκευσης των εργαζομένων.
μείωση επενδύσεων και ανταγωνιστικότητας.
πολυθεσία και υπερωριακή απασχόληση.
ελλιπής προγραμματισμός και επαγγελματικός προσανατολισμός.
Η αδυναμία της εκπαίδευσης μας να παρακολουθεί τις ραγδαίες οικονομικές εξελίξεις που συντελούνται, να τις προβλέπει και να εναρμονίζει τα προγράμματα της με τις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης της κοινωνίας μας.
άνιση κατανομή πληθυσμού και επαγγελματών.
αύξηση του ποσοστού του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού.
νέες σχέσεις εργασίας.
στερεοτυπικές αντιλήψεις που επικρατούν για την αξία των διαφόρων επαγγελματών.
Η υπέρμετρη εισαγωγή ξένων προϊόντων.
υπερβολική συγκέντρωση προσφύγων.

Μεταβατικές προτάσεις για τις συνέπειες :

Η αδυναμία να ικανοποιήσει τις βιοτικές του ανάγκες ωθεί τον άνεργο, αν δεν έχει ισχυρές ηθικές αντιστάσεις, σε εγκληματικές ενέργειες.

Η στέρηση του δικαιώματος της εργασίας οδηγεί σε βίαιες και ανεξέλεγκτες αντιδράσεις.

Η προκλητικότητα των αγαθών και των καταναλωτικών πειρασμών της σύγχρονης κοινωνίας της αφθονίας, σε αντίθεση με την πενία και την αναξιοπρεπή ζωή του ανέργου, γεμίζει την ψυχή του με αγανάκτηση, μίσος και εκδικητική διάθεση. Γι' αυτό μπορεί να καταλήξει στην εγκληματικότητα.

Συνέπειες Ανεργίας :

Ο άνεργος καταδικάζεται σε ένδεια και ποικίλες στερήσεις που συχνά τον ωθούν σε συμβιβασμούς και εξαρτήσεις που προσβάλλουν την αξιοπρέπεια του. " Στις μέρες μας δε γεννιέται κανείς φτωχός. Γίνεται. Η κοινωνία μας παράγει φτώχεια με τον ίδιο τρόπο, όπως παράγει εμπορεύματα και πλούτο ".

Ο άνεργος δε νιώθει την ηθική ικανοποίηση που προσφέρει η δημιουργία.

Αντίθετα, νιώθει ενοχές, πως μειονεκτεί. Αυτή η αίσθηση πλημμυρίζει την ψυχή του με πίκρα, με αγανάκτηση αλλά και με απαιδιοδοξία, κατάθλιψη, άγχος και έλλειψη ενδιαφέροντος για τη ζωή. Δεν έχει τις ευκαιρίες να ολοκληρώσει την προσωπικότητα του.

Δεν παρεμβαίνει στις κοινωνικές και πολιτισμικές διεργασίες που συντελούνται.

πτώση βιοτικού επιπέδου.

προβλήματα επιβίωσης, στέρηση αγαθών

ανασφάλεια, απαισιοδοξία, άγχος.

δημιουργία συμπλεγμάτων κατωτερότητας.

περιθωριοποίηση και αντικοινωνικότητα.

εκμετάλλευση και παρασιτικά επαγγέλματα.

ανάπτυξη φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, αύξηση της εγκληματικότητας.

διατάραξη της εργασιακής και κοινωνικής ειρήνης.

Τρόποι αντιμετώπισης :

μείωση ωραρίου με παράλληλη αύξηση του μέσου μηνιαίου εισοδήματος.

χαμηλότερο όριο συνταξιοδότησης.

κατάλληλος επαγγελματικός προσανατολισμός.

επενδύσεις - δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

αποκέντρωση, κίνητρα στον αγροτικό χώρο.

ευελιξία κύκλων σπουδών και σύνδεση τους με εργασιακό χώρο (πολιτειακή μέριμνα).

Μείωση εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας.

Μείωση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Ενίσχυση, με τη χορήγηση κινήτρων από το κράτος, των επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Κατασκευή έργων υποδομής και έργων κοινής ωφέλειας από το κράτος.

Κατάργηση της διπλοθεσίας.

Παράγραφοι :

Η ανεργία, δηλαδή η μη εξεύρεση ή η απώλεια της εργασίας, είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα της εποχής μας, καθώς οδηγεί σε απόγνωση και εξαθλίωση ανθρώπους, κυρίως νέους, και προκαλεί αντικοινωνικά φαινόμενα.

Η ανεργία είναι εγγενές πρόβλημα της οικονομικής ανάπτυξης που εφαρμόστηκε και εφαρμόζεται, αφού εμφανίστηκε ως πρόβλημα από τότε που επικρατούσε η βιομηχανική οργάνωση της παραγωγής, ο καταμερισμός της εργασίας και η εξειδίκευση των εργαζομένων. Και όσο το σύστημα αυτό βαίνει προς την ολοκλήρωση του, τόσο οξύτερο καθίσταται το πρόβλημα. Αυτό τουλάχιστο, δείχνουν οι δείκτες της στατιστικής - η ανεργία κυμαίνεται στη χώρα μας στο 10% του εργατικού δυναμικού -, το κλείσιμο επιχειρήσεων, οι απολύσεις εργαζομένων και οι αγώνες τους για απαναπρόσληψη, η ανυπαρξία θέσεων εργασίας και τα επιδόματα ανεργίας που χορηγούνται.

Η ανεργία είναι συνυφασμένη με την οικονομική οργάνωση και τη δομή της κοινωνίας μας. Επομένως, ριζική λύση του προβλήματος θα σήμαινε, ταυτόχρονα, ριζικές αλλαγές, διαφορετικές οικονομικές προτεραιότητες και διαφορετική πολιτική βούληση. Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι ορατό. Απομένει, λοιπόν, η λήψη διορθωτικών και, ως εκ τούτου, περιπτωσιακών αλλά αναγκαίων μέτρων, για να περιοριστεί η έκταση του προβλήματος.